

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a environmentálních studií

POSUDEK VEDOUCÍ MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Předložila studentka: Bc. Pavla Češíková

Název: Učivo o lišejnících (Lichenes) a problematika jeho začleňování do výuky přírodopisu na 2. stupni ZŠ

Vedoucí: RNDr. Jana Skýbová, Ph.D.

Předložená magisterské diplomová práce je zaměřena na téma učivo lišejníků (Lichenes) a jejich začlenění do výuky přírodopisu na 2. stupni ZŠ. Práce zahrnuje 63 stran textu a rozsáhlý přílohový materiál, jehož součástí jsou plná znění 8 realizovaných interview, struktura návrhu projektu, scénář projektu a ukázky žákovských prací (vyplněné pracovní listy, žákovské výpisky a protokoly laboratorních prací).

Hlavním cílem a výsledkem práce je zhodnocení současného stavu integrace tématu do kurikulárních dokumentů i samotného vzdělávacího procesu a implementace návrhu možného pojetí výuky lišejníků.

V první teoretické části magisterské diplomové práce autorka krátce charakterizuje po stránce biologické lišejníky (Lichenes) shrnula celé téma lišejníků vycházející zejména z učiva stanoveného v RVP a která může sloužit jako další přehledný zdroj odborných informací pro učitele, žáky, ale i širokou veřejnost. Dále charakterizuje kurikulární dokumenty ZVR ZV a vybrané ŠVP z pohledu tematiky lišejníků. Třetí blok teoretických východisek je cílený na zařazení lišejníků v učebnicích pro 2. stupeň ZŠ.

Výzkumná část práce jako východisko pro tvorbu vlastních námětů s tematikou lišejníků je založena v první části na průzkumu kurikulárních dokumentů, které jsou jasně stanovené a následně se zaměřila i na samotnou praxi. Autorka analyzovala a komparovala vybrané Školní vzdělávací programy a učebnice přírodopisu a zkoumala, zdali odpovídají učivu vytyčenému a závazně stanovenému v Rámcově vzdělávacím programu. Při analýze vybraných učebnic autorka stanovila hypotézy, metodiku a v závěru šetření shrnula výsledky, které přehledně tabulkově a graficky zpracovala a zhodnotila hypotézy šetření. Na základě tohoto východiska uskutečnila 8 interview s pedagogy, cílem bylo zjistit, zda a jak jsou tyto stanoviny naplňovány a uskutečňovány při samotném vzdělávacím procesu. V úvodu šetření autorka charakterizovala interview, stanovila hypotézy a v závěru šetření shrnula a interpretovala výsledky. Výsledkům všech zrealizovaných šetření se autorka věnuje i v závěrečné Diskuzi.

Praktická část práce je založena na konkrétním návrhu pojetí výuky tematiky lišejníků. Návrh je založen na výsledcích zkoumání a byl vytvořen tak, aby odpovídal poptávce pedagogů. Autorka vytvořila nabídku zajímavého pojetí výuky tematiky lišejníků s možností implementace do výuky přírodopisu na 2. stupni základních škol. V rámci návrhu projektu autorka uvádí cíl, plán projektu, realizaci a ověření v praxi, zpětnou reflexi a vyhodnocení projektu. Návrh obsahuje blok teoretický i praktický. V projektu autorka uvádí různé typy úloh a aktivit. Navržené úlohy jsou chronologicky po sobě jdoucí tak, aby šel celý projekt použit jako celek i jako forma adekvátní náhrady frontální výuky. Některé úlohy lze využít i samostatně pro upevnění poznatků a učiva nebo v rámci ověřování žákovských znalostí a dovedností, případně i v rámci badatelsky orientované výuky.

Autorka magisterské diplomové práce jasně stanovila cíle práce, které byly naplněny a v průběhu zpracování i v konečném výsledku potvrdila samostatný tvůrčí přístup k problematice, projevila též schopnost propojit svoji odbornost biologickou a pedagogickou. Práce obsahuje všechny náležitosti magisterské diplomové práce. Didaktický přínos spočívá ve vytvoření kvalitních didaktických materiálů pro výuku tematiky lišejníků na základních školách.

Otázky k obhajobě:

- Jaké vidíte zásadní problémy při výuce tematiky lišejníků na ZŠ a nižších ročnících víceletých gymnázií?
- Jaké jsou případné možnosti začlenění průřezového tématu Environmentální výchova a Výchova ke zdraví do výuky tematiky lišejníků?

Předložená magisterská diplomová práce splňuje všechny požadavky kladené na tento typ práce, proto ji doporučuji k obhajobě

V Praze, dne 9. ledna 2022

RNDr. Jana Skýbová, Ph.D.